Ἀντίγραφον

Ἀριθ. 278

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Ἑλλάδος
Πρὸς τὸν κύριον τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 28 Ἰανουαρίου 1872

Κύριε Πρόεδρε,

Τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα κρισιμωτάτην διέρχεται φάσιν· εὑρισκόμεθα εἰς τὰ πρόθυρα σχίσματος ἢ διαλλαγῆς.

Ἀπὸ τινων ἡμερῶν διάφοροι κυκλοφοροῦσι φῆμαι, ὅτι ἡ μὲν Πύλη ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Φιρμάνιον, ὁ δὲ Πατριάρχης ἀπειλεῖ νὰ παραιτηθῇ ἀφοῦ κινήσῃ ἅπαντας τοὺς κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῶν Βουλγάρων κηρύττων αὐτοὺς σχισματικούς.

Αἱ φῆμαι αὗται δὲν στεροῦνται ὑποστάσεως, καὶ ἵνα ἡ ὑμετέρα Ἐξοχότης ᾖ εἰς θέσιν νὰ λάβῃ ἀκριβῆ τῆς καταστάσεως τοῦ ζητήματος γνῶσιν, ἐπιτραπήτω μοι νὰ συνεχίσω τὰ ἐν τῇ προλαβούσῃ ἐκθέσει μου μνημονευθέντα γεγονότα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Πύλη τιμωρήσασα τοὺς πρωτουργοὺς τοῦ πραξικοπήματος, ἀπῄτησε παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ὑπ' ἀντάλλαγμα τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος.

Πρὸς τὸ σκοπὸ τοῦτον μετέβησαν τέσσαρες ἐκ τῶν προκρίτων Βουλγάρων παρὰ τῷ Πατριάρχῃ· ἀλλ' ὁ Πατριάρχης ἀπεποιήθη νὰ ἔλθῃ μετ' αὐτῶν εἰς διαπραγματεύσεις, εἰπὼν ὅτι θέλει ὑποβάλει τὸ ζήτημα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν. Ἀπεποιήθη δὲ νὰ συγκατανεύσῃ καὶ εἰς τὴν πρότασιν τῆς Πύλης τοῦ ν' ἀποστείλῃ ~~ταμβίριον~~ εἰς τὴν Πύλην ἔχον δέον ἀκόμη ὅπως τεθῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἐν τῷ Βουλγαρικῷ Ναῷ Φαναρίου ἱερουργήσαντος ἱερέως, ἵνα φαίνηται ἀπορρέουσα ἡ ἄδεια αὕτη ἐκ τῆς Πατριαρχικῆς ἐξουσίας. Ὁ Πατριάρχης ἀπήντησε μὲν δικαίως ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν ταύτην εἰς ἱερέα οὗ τὸ ὄνομα καὶ ἡ ποιότης νὰ ὦσιν ἐκ τῶν προτέρων γνωστά. Ἐν τούτοις, αἱ δύο αὗται ἀλλεπάλληλοι ἀρνήσεις τοῦ Πατριάρχου ἐκίνησαν εἰς τοσοῦτον τὴν ὀργὴν τοῦ Μ. Βεζύρου, ὥστε ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς λαϊκοὺς Βουλγάρους νὰ ἐπαναλάβωσι τὰς ἐν Ὀρτάκιοϊ συνελεύσεις των διακοπείσας συνεπείᾳ τοῦ γνωστοῦ πραξικοπήματος. Ἐπρόκειτο δὲ νὰ ἀνακληθῶσιν ἐκ τῆς ἐξορίας οἱ ἀποπεμφθέντες Ἀρχιερεῖς, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνεστάλη καὶ ὁ Στρατηγὸς Ignatiew εἰς ὅ

παρέστησα ὅτι ἂν ἔπραττε τοῦτο ἡ Πύλη ἤθελε καταστρέψει τὴν ἀγαθὴν ἐντύπωσιν ἣν παρήγαγεν ἡ ἀποκομιδὴ τῶν Ἀρχιερέων, καὶ ἤθελε δεινώσει ἔτι μᾶλλον τὴν θέσιν τοῦ Πατριάρχου, μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι θέλει ἀποτείνει εἰς τὸν Μέγαν Βεζύρην τὰς δεούσας παραστάσεις.

Οὐδὲν ἧττον, ὁ Μέγας Βεζύρης διανοεῖται σπουδαίως νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Φερμάνιον, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διωρίσθη ἡ ἐξαμελὴς ἐπιτροπὴ ἧς μνείαν ἐποιησάμην ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκθέσει μου, ἀλλ' ἥτις δὲν συνεστήθη <u>ἐπισήμως</u>, ὥστε δὲν εἶναι γνωστὴ εἰς τὸ δημόσιον, ἀλλ' ἔχει τὴν ἐμπιστευτικὴν ἐντολὴν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ νὰ ὑποβάλῃ καὶ περὶ τοῦ πρακτέου σχέδιον εἰς τὸν Μέγαν Βεζύρην.

Τὸν στρατηγὸν Ignatiew εἶδον χθὲς καὶ τὸν ἠρώτησα ἂν φρονῇ ὅτι ἡ Πύλη θέλει προβῇ μονομερῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Φερμανίου, παραστήσας τῇ Αὐτοῦ Ἐξοχότητι ὅτι ἂν τοῦτο γίνῃ, τὸ σχίσμα θέλει ἐπέλθει ἀναποδράστως. Ὁ Στρατηγὸς μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ Πύλη εἶναι λίαν ἠρεθισμένη καὶ προτίθεται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ Φερμάνιον, ἂν τὸ Πατριαρχεῖον δὲν προλάβῃ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα διὰ πράξεως Κοινοποιητικῆς (ἐγγράφου), χορηγοῦσα εἰς τοὺς Βουλγάρους τὰς παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἐφικτὰς θεωρουμένας παραχωρήσεις. Τὴν ἰδέαν ταύτην

συμπεριλαμβάνονται ἤδη καὶ οἱ ὁρισμοὶ τῶν ἱεραρχῶν καί, καθ᾽ ἃ πληροφορούμεθα, ὁ Πατριάρχης δὲν τὴν ἀπεδοκίμασεν.

Ἀπεφασίσθη μόνον νὰ συνέλθῃ γενικὴ Συνέλευσις ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τὴν προσεχῆ Κυριακὴν συγκειμένη ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ τῶν πρώην Πατριαρχῶν, ὅπως ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐξενέγκῃ τὴν ὁριστικήν της ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἂν τὸ σχίσμα τῆς μητροπολιτείας ἐπικυρωθῇ ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ καὶ ἄν, ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πύλην τὸ φάσμα τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ Μ. Ἐκκλησία διακηρύξῃ ἐν σχίσματι διαγραφήν, καὶ παραμερίσῃ ὅ,τι δύναται νὰ ποιήσῃ εἰς τὸν Βουλγαρικὸν λαόν, ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας ἔσται ἰσχυρὰ ἀπέναντι τῆς Πύλης καὶ τῆς δημοσίας γνώμης καὶ τῶν Πρεσβευτῶν τῶν ξένων Δυνάμεων, οἵτινες παρ᾽ αὐτοῖς μετὰ πολλῆς περιεργείας ἠκολούθουν τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ Βουλγαρικοῦ ζητήματος. Ἡ Μ. Ἐκκλησία ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ σχέδιον τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου καὶ τὰ σχέδια τοῦ νῦν Πατριάρχου. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχεδίων τούτων δύναται νὰ κατορθώσῃ πρᾶξιν Ἐκκλησιαστικὴν ἱκανοποιοῦσαν, ἐντὸς τῶν Κανόνων καὶ τῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Βουλγάρων καὶ σώζουσαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἐπικειμένου φοβεροῦ σχίσματος.

Εὐπειθέστατος
(ὑπογρ.) Δ. Ράλλης.

Υ.Γ. Ἐπὶ τῇ στιγμῇ ταύτῃ πληροφοροῦμαι ὅτι ἐχειροτονήθη σήμερον ἐν τῇ ἐξαρχίᾳ ὁ ἀποκηρυχθεὶς Βούλγαρος Ἀρχιερεύς. Ὁ Στρατηγὸς Ignatieff ἀντιτίθεται παρασκευάσας δι᾽ ὃ ἡ ἀνάκλησις αὐτοῦ ἦτον ἤδη γεγονὸς τετελεσμένον.

Φοβοῦμαι μήπως τὸ δυσάρεστον τοῦτο ἐπεισόδιον ματαιώσῃ τὰς προσπαθείας τῆς φίλης τῆς διαλλαγῆς καὶ δυσκολύνῃ ἔτι μᾶλλον τὰ πράγματα.

(ὑπογρ.) Δ. Ρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ